

ת"פ 73759/01 - מדינת ישראל נגד פטריק עמוס

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"פ 18-01-73759 מדינת ישראל נ' עמוס

לפני כבוד השופט עלא מסארווה
המאשימה:
מדינת ישראל
נגד

הנאשם:
פטריק עמוס

ב"כ המאשימה: עו"ד מיטב דגן

ב"כ הנאשם: עו"ד מיקי חובה

החלטה

התביעה הכריזה אלו עדי, לאחר שווייתה על העדת העוקבים בתיק. התביעה סקרה שדי לה בחומר הראיות الآخر שהוגש בהסכמה, ביצירוף תשוביתו המפורטת של הנאשם לאישום, כדי להוכיח אשמתו של הנאשם. התקיק נדחה לשמייעת פרשת הגנה. הנאשם הודיע שהוא מבקש לזמן את העוקבים שלא נשמעו. מסתבר עוד שהסגנור הודיע ל התביעה על כוונתו זו מבעוד מועד. רק אז, ביקשה התביעה לחזור בה מהכרזתה (אלו עדי), לפתח את פרשת התביעה מחדש, כדי שהעוקבים ישמעו עדוי תביעה ולא עדוי הגנה. התביעה הציבה על הקושי הגדל בהעדת העוקבים עדות העוקבים, לעידם כעדים מטעם בבית המשפט. התביעה הסבירה שהיא נכון מבחינתה, למורות שחויבה שהתייחסה עדות העוקבים, לעידם בכל זאת מטעמה נוכח הקושי בהעדתם עדוי הגנה, קושי שנובע מהמאפיינים הייחודיים של העוקבים עדדים שזהותם, שיטת העבודה שלהם, ועוד פרטים רבים, נתונים בחיסין רחב יחסית.

הגנה טענה כי אישור מהלך זה פוגע בהליך ההוגן לפני הנאשם, וכי פתיחת פרשת התביעה מחדש, בנסיבות תיק זה, לאחר שההגנה הצהירה מראש שתעמדו על העדת העוקבים מטעמה, הוא מהלך חסר תקדים ונעדר בסיסו בחוק ובפסיקת.

אני מבין ללביה של הגנה. ואולם, אני נאלץ לקבל את עמדת התביעה.

עמוד 1

© verdicts.co.il - דין זכויות שמורות

ראשית, במקרים חריגים, הפסיכה מאפשרת סטייה מסדרי הדיון לטובת המהות של עשיית הצדק. ניתן לראות השתקפות של עקרון זה, בשינויים המחויבים, אף בהוראת סעיף 3 לחס"פ.

שנית, לא התרשםתי שנגרם או יגרם נזק להגנה כתוצאה מקבלת בקשה התביעה. כאמור, ההגנה מסרה תשובה מפורטת מאד, בה היא מאשרת למעשה את מרבית העובדות שבכתב האישום. כמו כן, חומרן חקירה נוספים הוגש בהסכם, ואין בהעדת העוקבים, מטעם התביעה דווקא, כדי לשנות מצבו של הנאשם לרעה, להבדיל, אולי, מיתרונו טקיי בעצם העוקבים עדוי הגנה.

הדברים מורכבים אף יותר. למשל, דווקא העודת העוקבים עדוי הגנה עשויה לאפשר לשני הצדדים לחוקרים בחקירה נגדית, לעומת זאת מצב בו הם יעדו עדוי תביעה, שאז התביעה תוכל לחוקרים בחקירה ראשית ולא בנגדית.

אמנם, ריענון זיכרון העוקבים לפני עדותם לרבות הבחרת גבולות החיסין, מעניק יתרון מסוים ל התביעה, ואולם אין עסוקין בסוגיות טקטיות אלא במהות של פגעה בהגנת הנאשם. השאלה היא האם העודת אותם עדדים, לאור מאפייניהם הייחודיים, עדוי תביעה ולא עדדים הגנה, עלולה לפגוע בהגנת הנאשם? סבורני שהתשובה לכך היא שלילית וזאת על אף שיתכן שהעדתם עדוי הגנה עשויה להקנות להגנה יתרון מסוים, אך זאת במישור הטקטי ולא במישור המהות.

עודין, צודקת הגנה שקיים מושמעות לכלי הפרוזדורה. מוסכם עלי שיש להיצמד לכללים אלה, אחרת יאבדו ממשמעותם ומכוומם. ולכן, במצב רגיל, היה מקום לקבל את עדמת הגנה למרות הכל. אלא שהמקרה בפניו הוא חריג לנוכח סוג העדים הרלוונטיים. אפרט:

בתיק הוצאה תעודת חיסין על הפרטים הבאים: "כל פרט או מידע שיש בו כדי לגלוות זהות אנשי המשטרה אשר ביצעו פעולות עיקוב במהלך החקירה בתיק זה, לרבות מספרם, שמה של יחידה אליה הם משתיכים ומקום מושבם, ולרבות השיטות, האמצעים והעזרים הטכניים ששימשו את אנשי היחידה לצורכי ביצוע פעולות העיקוב, ולרבות היקף ומועדיו פעולות העיקוב לרבות תוכנו של מכלול החומר ומכלול הדוחות שהופקו על ידי יחידה..."

מדובר בחיסין רחב המשקף את החשאיות בה מתנהלת יחידת העיקוב וזאת מסיבות ידועות וモבונות. חרף האמור, ניתן להעלות הדעת מגננון מורכב (מאוד) שיאפשר העודת העוקבים עדוי הגנה, מגננון שבאמצעותו ניתן לצמצם את הפגעה בחיסין, ואולם אני סבור שכאשר מניחים על כף המאזינים את הטעות של התביעה, והחריגה מכללי סדרי הדיון הנדרשת לשם תיקונה, אל מול הקושי שמעירמה שאייפת הגנה (הLEGALITY) להuid את העוקבים עדוי הגנה, הCPF נוטה לעבר העתרות לביקורת התביעה להתיר לה לחזור בה מהכרזתה "אלו עדוי" כדי להuid את העוקבים עדדים מטעמה.

כמו כן, העודת העוקבים עדוי מטעם הגנה קרוכה בקשימים נוספים. למשל, הגבלת הגנה במפגש ישיר עם העדים מטעמה; צורך במנגנון יצירת קשר עם העדים; פגעה במהלך העודת מעצם העיוות שיווצר וצפי להתנגדויות רבות מצד התביעה, ואף סיבור צפוי של התדיינות סביב שאלת החיסין, וכיוצא ב.

כל אלה, נובעים מעצם האילוץ, על רקע מאפייניהם הייחודיים של העוקבים כעדים, אשר עלול ליצור מציאות משפטית מלאכותית בדינום, וכאשר מנגד אין נזק ממשי שצפוי להגנת הנאשם.

נותר לדין שאלת סמכותו של בית המשפט לחייב את המהכרזה "אלו עדיו". כפי שעה בדיון במעמד הצדדים, ההחלטה הותירה בידי בית המשפט סמכות ומנגנון של תיקון עיוותים שעולאים להיווצר במהלך ניהול ההוכחות אף לאחר שלב הסיכומים. ניתן למודד זאת, גם אם לא באופן ישיר ודוקני, מהוראת סעיפים 3, 165, 167 ו-167 פ'. המכונה המשותף להוראות אלו, הוא הורתת מרחב שיקול דעת בבית המשפט, במקרים מתאימים, בתקווה שיישארו נדרים, במסגרת סמכות תיקון מוגנים כאשר עשיית הצדק ומונעת עיוות דין מרחפים מעלה עקרון גג (ראו לענין האמירות העקרוניות במקרים בהם ניתנה עדיפות למஹות על פני סדרי הדין: ע"פ 951/80 **קניר נגד מדינת ישראל**, ובע"פ 1/48 **סילוסטר נגד היועץ המשפטי לממשלה לישראל** (1949), ע"פ 7915/15 **גדבן נגד מדינת ישראל** (2017)).

אדגש שמדובר בתיקון טעות בשלב בו הנאשם טרם העיד, ולכן הפגיעה בהגנתו מצומצמת, אם בכלל. הוא יכול עוד לכך את צעדיו בהתאם לעדויות, ולשקל זימון עדים נוספים מטעמו.

לבסוף, אוחזור ואדגש בריגלי היווי מאמץ עמדת ההגנה. הדין וסדרי הדין לצידה. אלא שמאפייניהם הייחודיים של העדים והחיסין הרחב שהוצע בתיק זה מכריים את הקפ. אכן, להשקפתו, נעדרת חשיבות רבה לכללים ולסדרי הדין. ואולם, החוק והפסיקת מק"מים מנגנון של תיקון טיעויות ועיוותים בהליך, והמקורה בפניו, לצערנו, מתאים לכך.

אני מקווה שההתיחסות ל McKenna בפנוי כמקרה חריג מספקת מענה ولو חלקית לחששה המוצדק של ההגנה מפני מנגנון "תיקון טיעויות אוטומטי".

אני מסביר לתביעה לחזור בה מהכרזה "אלו עדיו". בישיבה הבאה, שיועדה לפרשת ההגנה, ישמעו עדי התביעה העוקבים.

המציאות תעבור החלטה זו לצדדים.

ניתנה היום, ז' تمוז תשפ"א, 17 יוני 2021, בהuder הצדדים.

